

ZARZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 21 listopada 1949 r.

o organizacji i funkcjonowaniu kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego oraz w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych, wydane w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli na wniosek Ministra Handlu Wewnętrznego.

Na podstawie ust. 7 uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r. oraz równobrzmiącej uchwały Rady Państwa z dnia 5 maja 1948 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych oraz o jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną (Monitor Polski Nr 51, poz. 292 i 293) i art. 26 ustawy z dnia 9 marca 1949 r. o kontroli państwowej (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 74) — zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł I.**Postanowienia ogólne.**

§ 1. Zarządzenie niniejsze ustala szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w resorcie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego oraz zasady jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną.

§ 2. Kontrola wewnętrzna w resorcie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego zwana będzie w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „kontrolą”, a jej organa — „organami kontroli”, osoby zaś powołane do jej wykonywania „inspektorami kontroli”. Określeń tych należy używać we wszystkich przepisach, zarządzeniach, instrukcjach, regulaminach, okólnikach itp. Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, w odróżnieniu od czynności inspekcji wykonywanych przez fachowe organa nadzoru.

§ 3. Czynności inspekcji (prawo wydawania zarządzeń, odpowiedzialność za nadzorowaną jednostkę, ciągłość czuwania), stanowiące funkcje właściwych komórek organizacyjnych, zgodnie z ust. 26 powołanej uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r. sprawowane są niezależnie od kontroli zorganizowanej i działającej na podstawie niniejszego zarządzenia.

§ 4. Organa kontroli wewnętrznej, z wyjątkiem organu na szczeblu Ministerstwa, nie mogą kontrolować jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi — a przeprowadzane przez nie na zarządzenie kierownika tej jednostki organizacyjnej doraźne i częściowe dochodzenia nie mają mocy prawnej aktu kontroli.

R o z d z i a ł II.**Organizacja kontroli.**

§ 5. Ustala się następujące organa kontroli wewnętrznej:

- 1) Departament Kontroli w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego, podległy bezpośrednio Ministrowi Handlu Wewnętrznego,
- 2) Biura Kontroli w urzędach centralnych, podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego,
- 3) Biura Kontroli w przedsiębiorstwach o charakterze centralnym, podległych bezpośrednio Ministrowi Handlu Wewnętrznego,
- 4) Inspektoraty Kontroli w wyodrębnionych działach przedsiębiorstw wymienionych w pkt. 3),
- 5) Ekspozytury Biur lub Inspektoratów Kontroli, działające przy ekspozyturach okręgowych (oddziałach), urzędów, przedsiębiorstw lub ich działów, wymienionych w pkt. 2), 3) i 4).

Władze administracji zespolonej na szczeblu II i I instancji nie posiadają odrębnych organów kontroli. Kontrole tę wykonywa wydział (inspektorat) kontroli przy wojewodzie (staroście).

§ 6. Organa kontroli podlegają administracyjnie i służbowo kierownikowi jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi.

§ 7. W powołanych w przyszłości urzędach i przedsiębiorstwach o dwu i trzystopniowej strukturze organizacyjnej będą tworzone organa kontroli wewnętrznej na podstawie każdorazowego zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego, wydanego za zgodą Prezesa Rady Ministrów i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

§ 8. Na czele Departamentu Kontroli stoi Dyrektor Departamentu Kontroli, na czele Biura Kontroli stoi Dyrektor Biura Kontroli, na czele Inspektoratu Kontroli — Główny Inspektor Kontroli, na czele Ekspozytury Biura Kontroli lub Inspektoratu Kontroli — kierownik Ekspozytury.

§ 9. Minister Handlu Wewnętrznego po uzyskaniu opinii Prezydium Rady Ministrów (Biura Kontroli i Nadzoru) oraz w uzgodnieniu z Ministrem Skarbu i Prezesem Najwyższej Izby Kontroli ustala etaty osobowe poszczególnych organów kontroli wewnętrznej (resortowej).

§ 10. Całością kontroli w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego w zakresie organizacji, planowania i sprawozdawczości, koordynacji, wykonywania kontroli, nadzoru oraz szkolenia kieruje Dyrektor Departamentu Kontroli w Ministerstwie Handlu Wewnętrznego, odpowiedzialny przed Ministrem Handlu Wewnętrznego.

§ 11. Do szczególnych obowiązków i uprawnień Dyrektora Departamentu Kontroli z tytułu kierownictwa kontroli należy:

- 1) stawianie wniosków i opiniowanie w sprawach obsady personalnej na stanowiskach inspektorów kontroli,
  - 2) współpraca z Najwyższą Izbą Kontroli i bezpośrednie uzgadnianie z nią spraw kontroli w szczególności spraw planowania i sprawozdawczości kontroli,
  - 3) wydawanie ogólnych instrukcji, wytycznych itp. w przedmiocie planowania kontroli w szczególności w celu uniknięcia zbieżności kontrolowania przez organa różnych stopni kontroli co do czasu i przedmiotu kontroli oraz wytycznych, podręczników fachowych, wzorów itp. w sprawie wykonywania kontroli, metodyki kontroli i sprawozdawczości z uwzględnieniem przepisów specjalnej instrukcji, wydanej przez Ministra Handlu Wewnętrznego w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli (ust. 8 uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1943 r.),
  - 4) sprawowanie ogólnego służbowego i fachowego nadzoru nad wykonywaniem kontroli przez organa kontroli, wymienione w § 5,
  - 5) prawo żądania od wszystkich organów kontroli w resorcie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego wykonania określonych czynności kontrolnych, związanych z ich zakresem działania,
  - 6) programowe szkolenie inspektorów kontroli oraz prowadzenie odpraw, instruktaży i egzaminów inspektorów kontroli.
- § 12. Departament Kontroli prowadzi centralną ewidencję planów kontroli oraz kontroli wykonanych na podstawie otrzymywanych sprawozdań okresowych.

R o z d z i a ł III.

Zakres działania organów kontroli.

§ 13. Kontroli podlegają:

- 1) wszystkie władze, urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe lub będące pod zarządem państwowym, podległe bezpośrednio Ministrowi Handlu Wewnętrznego,
- 2) instytucje i przedsiębiorstwa bez względu na ich formę prawną lub organizacyjną, w których Skarb Państwa za pośrednictwem Ministerstwa Handlu Wewnętrznego lub też władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw, wymienionych w pkt. 1), posiada udziały, akcje, względnie w inny sposób jest zaangażowany,
- 3) wszystkie instytucje lub przedsiębiorstwa podlegające nadzorowi Ministra Handlu Wewnętrznego,
- 4) instytucje i przedsiębiorstwa osób fizycznych lub prawnych bez względu na ich formę prawną i organizacyjną, które wykonują zadania w ramach obowiązujących przepisów, zawartych umów lub udzielonych zleceń w zakresie handlu wewnętrznego,
- 5) instytucje i przedsiębiorstwa osób fizycznych lub prawnych otrzymujące subwencje lub dotacje Skarbu Państwa za pośrednictwem Ministerstwa Handlu Wewnętrznego lub też władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw podlegających Ministrowi Handlu Wewnętrznego w zakresie użycia tych subwencji lub dotacji.

§ 14. Minister Handlu Wewnętrznego może zlecić organom kontroli wykonanie kontroli innych instytucji, organizacji i przedsiębiorstw nie wymienionych w § 13, z tytułu nadanych mu szczególnych uprawnień lub poruczonych mu szczególnych zadań państwowych w zakresie ustawowego działania resortu.

§ 15. Poszczególne organa kontroli (§ 5) są właściwe do wykonywania kontroli:

- 1) Departament Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego — do kontroli wszystkich jednostek organizacyjnych Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw, wskazanych w § 13, przy czym jednak do wszczęcia kontroli w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Handlu Wewnętrznego wymagane jest osobne zlecenie Ministra. W zasadzie Departament Kontroli jest powołany do planowej i systematycznej kontroli oraz do doraźnego badania i sprawdzania działalności resortowej jednostek (urzędów, instytucji i przedsiębiorstw) typu centralnego i na szczeblu bezpośrednio niższym, kontrolę pozostałych jednostek przeprowadza w zasadzie wyrывkowo lub w razie konieczności;
- 2) Biura Kontroli w jednostkach organizacyjnych typu centralnego obejmują kontrolą planową i systematyczną:
  - a) instytucje i przedsiębiorstwa bezpośrednio podległe jednostce, w skład której wchodzi; wszystkie pozostałe instytucje i przedsiębiorstwa, znajdujące się na niższym szczeblu organizacyjnym, Biuro Kontroli w jednostkach organizacyjnych typu centralnego kontroluje tylko wyrывkowo lub w razie konieczności;
  - b) ekspozytury lub inspektoraty kontroli w urzędach i przedsiębiorstwach, podległych bezpośrednio jednostce, w skład której wchodzi;
- 3) Inspektoraty Kontroli obejmują kontrolą planową i systematyczną wszystkie instytucje i przedsiębiorstwa podległe jednostce, w skład której wchodzi;
- 4) Ekspozytury Biur lub Inspektoratów Kontroli obejmują kontrolą planową i systematyczną wszystkie jednostki podległe jednostce terenowej, przy której działają.

§ 16. Każdy organ kontroli wyższego stopnia powołany jest do instruowania, normowania, koordynowania, nadzorowania oraz kontrolowania działalności niższych organów kontroli wewnętrznej w podległych lub nadzorowanych przez Ministerstwo jednostkach.

§ 17. Organa kontroli są powołane do kontroli organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek, podlegających kontroli z punktu widzenia planowości, legalności, rzetelności, gospodarności i celowości.

§ 18. Dla wykonywania powyższych zadań organa kontroli przeprowadzają kontrolę:

- 1) wstępną (czynności zamierzonych),
- 2) faktyczną (czynności dokonywanych),
- 3) następną (czynności dokonanych).

§ 19. Szczegółowy zakres i sposób wykonywania kontroli wstępnej, faktycznej i następnej ustali instrukcja Ministra Handlu Wewnętrznego, wydana zgodnie z ust. 8 powołanej na wstępie uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1943 r. w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli, a także w porozumieniu z Ministrem Skarbu w odniesieniu do spraw finansowych. Instrukcja ta winna być przesłana do wiadomości Prezydium Rady Ministrów (Biuro Kontroli i Nadzoru).

§ 20. Organa kontroli nie mogą wydawać żadnych zarządzeń i orzeczeń z wyjątkiem spraw:

- 1) nagłych, podlegających kontroli, a nie cierpiących zwłoki, jeżeli w inny sposób nie można zapobiec szkodzi Skarbu Państwa lub interesu publicznego — zawiadamiając o tym niezwłocznie władze kontrolowanej jednostki, której te zarządzenia dotyczyły;
- 2) dotyczących trybu i zasad wykonywania kontroli przez podległe organa kontroli.

Odpisy wydanych zarządzeń i orzeczeń winny być nadesłane właściwym organom Najwyższej Izby Kontroli.

§ 21. Sprawy, podlegające na podstawie obowiązujących przepisów skierowaniu do władz, powołanych do ścigania przestępstw, organa kontroli kierują bezpośrednio do tych władz z wnioskiem o wszczęcie dochodzenia, zawiadamiając jednocześnie zwierzchnika kontrolowanej jednostki, Departament Kontroli oraz właściwy organ Najwyższej Izby Kontroli.

§ 22. W przypadkach stwierdzenia przekroczeń służbowych, nie podlegających ściganiu w drodze karnej, organa

kontroli kierują do właściwych władz przełożonych wnioski o pociągnięcie do odpowiedzialności służbowej lub o wdrożenie postępowania dyscyplinarnego z równoczesnym zawiadomieniem o tym działu personalnego jednostki organizacyjnej, w skład której dany organ kontroli wchodzi. Nadto Departament Kontroli w sprawach wszczętych przez siebie zawiadamia Departament Kadr Ministerstwa Handlu Wewnętrznego.

§ 23. Organa i inspektorzy kontroli nie ponoszą odpowiedzialności za stan organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania kontrolowanych jednostek, natomiast są odpowiedzialni za rzetelne stwierdzenie stanu faktycznego i jego odtworzenie.

§ 24. Inspektorzy kontroli legitymują się — niezależnie od legitymacji służbowych — osobnymi delegacjami, podpisanymi przez kierownika (zastępcę) właściwego organu kontroli.

Dyrektorowi Departamentu Kontroli, wicedyrektorom Departamentu Kontroli, dyrektorom biur kontroli, głównym inspektorom kontroli (względnie kierownikom ekspozytur, biur i inspektoratów kontroli) przysługuje prawo przeprowadzania kontroli bez obowiązku okazywania delegacji, a tylko na podstawie legitymacji służbowej.

§ 25. Jednostki, podlegające kontroli, są obowiązane udzielać organom kontroli w zakresie ich właściwości oraz poszczególnym inspektorom kontroli w związku z ich czynnościami żądanych wyjaśnień ustnych lub pisemnych, wglądu do ksiąg, akt, dokumentów itp. oraz wszelkiej pomocy i ułatwień służbowych.

§ 26. Departament Kontroli ma prawo wzywania świadków, biegłych i osób interesowanych w myśl przepisów o postępowaniu administracyjnym.

§ 27. Na żądanie organów kontroli wszystkie władze i organa Ministerstwa Handlu Wewnętrznego obowiązane są delegować swych pracowników, posiadających specjalne wykształcenie lub wiadomości, do uczestniczenia w czynnościach kontrolnych w charakterze rzeczoznawców.

Dyrektor Departamentu Kontroli może powoływać rzeczoznawców i spoza grona pracowników, wymienionych w ust. 1.

§ 28. Wszystkie komórki organizacyjne Ministerstwa Handlu Wewnętrznego oraz urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa typu centralnego obowiązane są dostarczać Departamentowi Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego w ustalonej przez nich liczbie egzemplarzy odpisy zarządzeń, instrukcji, okólników itp. dotyczących organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek resortu, oraz udzielać informacji w zakresie przewidzianym uprawnieniami organów kontroli.

Powyższe stosuje się odpowiednio do uprawnień organów kontroli niższego stopnia wobec władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw ich stopnia.

R o z d z i a ł IV.

Planowanie kontroli.

§ 29. Kontrola na wszystkich stopniach jest wykonywana planowo na podstawie okresowych (rocznych i kwartalnych) planów kontroli.

§ 30. Minister Handlu Wewnętrznego w uzgodnieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli zatwierdza ogólne założenia do okresowego planowania kontroli w całym resorcie, opracowane przez Departament Kontroli na podstawie założeń programowych Rządu, oceny stanu administracji i gospodarki resortu oraz zgłoszonych wniosków.

Kierownicy komórek organizacyjnych Ministerstwa Handlu Wewnętrznego oraz instytucji i przedsiębiorstw typu centralnego zgłaszają Dyrektorowi Departamentu Kontroli swoje wnioski i uwagi do okresowych planów kontroli.

§ 31. Na podstawie ogólnych założeń do okresowego planowania kontroli organa kontroli wszystkich stopni sporządzają plany kontroli i przedstawiają je do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi.

Niezależnie od tego każdy organ kontroli (oprócz Departamentu Kontroli) przedstawia swój plan kontroli kierownikowi organu kontroli wyższego stopnia, który jest uprawniony wnieść do planu poprawki, wynikające z potrzeby wzajemnego uzgodnienia kontroli różnych stopni, jak również niezbędne uzupełnienia do planu.

Poprawki te i uzupełnienia są dla organu kontroli niższego stopnia wiążące.

§ 32. Organ kontroli wyższego stopnia jest uprawniony do sprawdzania wykonania planów kontroli organu kontroli stopnia niższego.

§ 33. Niezależnie od kontroli planowych mogą być w uzasadnionych wypadkach przeprowadzane kontrole dozażne, a to na zlecenie kierownika jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi organ kontroli lub organu kontroli wyższego stopnia, bądź z własnej inicjatywy organu kontroli.

R o z d z i a ł V.

Dokumentacja, sprawozdawczość i postępowanie pokontrolne.

§ 34. O wyniku swych czynności inspektorzy kontroli sporządzają protokoły z kontroli i sprawozdania pokontrolne. Jeden egzemplarz protokołu winien być pozostawiony w jednostce kontrolowanej. Protokoły z kontroli, dwustronnie podpisane, stanowią stwierdzenie faktów ujawnionych w toku kontroli. Kierownictwo jednostki kontrolowanej ma prawo zgłosić do protokołu zastrzeżenia lub wyjaśnienia; w razie braku zastrzeżeń należy o tym uczynić wzmiankę w protokole.

Sprawozdania pokontrolne zawierają analizę i ocenę stwierdzonego protokołem stanu faktycznego, ustalenie odpowiedzialności i omówienie okoliczności mających wpływ na stan organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek kontrolowanych, jak również wnioski co do poprawy stwierdzonego stanu faktycznego oraz co do sposobu odzyskania strat i ukarania winnych.

Sprawozdanie pokontrolne podpisuje tylko inspektor przeprowadzający kontrolę i przedstawia je organowi kontroli, który zlecił kontrolę.

§ 35. Organa kontroli kierują wnioski do władzy przełożonej jednostki kontrolowanej bądź do kierownika jednostki kontrolowanej, a na podstawie tych wniosków władze przełożone lub kierownik wydają zarządzenia, za które ponoszą pełną odpowiedzialność.

Organa kontroli mają prawo domagać się terminowego powiadomienia o wydanych zarządzeniach i o ich wykonaniu, co nie dotyczy wniosków, kierowanych do władzy naczelnej.

§ 36. Organa kontroli mogą występować z wnioskami pokontrolnymi jedynie do władz równego lub niższego szczebla. W razie potrzeby bezpośredniego wystąpienia do władz przełożonych jednostki, w skład których wchodzi wnioskujący organ kontroli, wystąpienia na wniosek tego organu dokonuje organ kontroli wyższego stopnia.

W razie nieuwzględnienia wniosków organu kontroli przez władze równego lub niższego szczebla, rozstrzyga wspólny przełożony.

§ 37. W razie rozbieżności zdań między kierownikiem organu kontroli a jego zwierzchnikiem (władzą administracyjną) w związku z wydaniem lub wykonaniem zarządzeń pokontrolnych, kierownikowi organu kontroli służy odwołanie do kierownika wyższego stopnia kontroli. Kierownik organu kontroli wyższego stopnia decyduje wówczas o przedstawieniu sprawy do rozstrzygnięcia swemu zwierzchnikowi jako przełożonemu jednostki kontrolowanej.

Jeżeli zwierzchnia władza organów kontroli wyda zarządzenie wynikające z wniosków kontroli lub w sprawie sprawowania kontroli mimo sprzeciwu kierownika tego organu kontroli, zarządzenie to winno być wykonane, ale kierownik organu kontroli obowiązany jest niezwłocznie donieść o tym kierownikowi wyższego stopnia kontroli.

§ 38. Odpisy swych ważniejszych wystąpień oraz sprawozdania okresowe z własnej działalności organa kontroli kierują do organów kontroli wyższego stopnia. Wyniki kontroli związane z wykonaniem budżetu organa kontroli przesyłają za pośrednictwem Departamentu Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego do wiadomości Komisji Oszczędnościowej w Ministerstwie Skarbu.

§ 39. Na podstawie wyników kontroli własnego organu kontroli oraz sprawozdań z działalności niższych organów kontroli Dyrektor Departamentu Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego przedstawia Ministrowi roczne i kwartalne sprawozdania z działalności i wyników kontroli w całokształcie resortu.

R o z d z i a ł VI.

Współdziałanie kontroli wewnętrznej z innymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Handlu Wewnętrznego.

§ 40. Między organami kontroli wewnętrznej a innymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Handlu Wewnętrznego w szczególności komórkami załatwiającymi sprawy organizacyjne i budżetowe powinien istnieć stały, wzajemny kontakt, oparty na ścisłym współdziałaniu oraz systematycznej wymianie informacji, wniosków, osiągnięć i zamierzeń.

§ 41. Organa kontroli wewnętrznej biorą udział w ważniejszych konferencjach, odprawach i zjazdach kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych Ministerstwa Handlu Wewnętrznego.

§ 42. W miarę potrzeby przedstawiciele jednostek organizacyjnych Ministerstwa Handlu Wewnętrznego biorą udział w zjazdach i konferencjach, organizowanych przez kontrolę wewnętrzną.

Zadaniem tych konferencji winno być:

- koordynowanie działalności organów kontroli z innymi komórkami organizacyjnymi,
- ustalanie wniosków i wytycznych do zarządzeń potrzebnych dla usunięcia braków i niedociągnięć w poszczególnych jednostkach organizacyjnych,
- omawianie wykonania planu działalności kontroli za okres ubiegły.

Protokoły ze zjazdów i konferencji winny być przedkładane Departamentowi Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego.

Rozdział VII.

Współpraca z kontrolą państwową, skarbową i bankową oraz z władzami, powołanymi do ścigania przestępstw.

§ 43. Najwyższa Izba Kontroli koordynuje działalność organów kontroli wewnętrznej z działalnością własną oraz działalnością organów kontroli społecznej rad narodowych.

Z tego tytułu Najwyższa Izba Kontroli jest uprawniona udzielać kontroli wewnętrznej wytycznych co do opracowywania okresowych planów kontroli, wprowadzać do ustalonych już planów poprawki i uzupełnienia, zlecać kontrole dorywcze nieprzewidziane w planach kontroli wewnętrznej, a ponadto sumować i oceniać wyniki kontroli, przeprowadzonych przez organa kontroli wewnętrznej.

Organa kontroli współpracują z Najwyższą Izbą Kontroli przez:

- 1) nadsyłanie przez organa kontroli jednostek organizacyjnych, podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego, do właściwych organów Najwyższej Izby Kontroli okresowych planów pracy, okresowych sprawozdań z czynności oraz sprawozdań z kontroli w sprawach o szczególnym znaczeniu dla interesów Państwa — a także na żądanie Najwyższej Izby Kontroli i jej delegatur wszelkich materiałów z dokonanych czynności kontrolnych. O wykonaniu żądania organa kontroli wewnętrznej zawiadamiają niezwłocznie Departament Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego. Formy i terminy składania planów kontroli i okresowych sprawozdań z działalności organów kontroli wewnętrznej oraz tryb zlecania przez Najwyższą Izbę Kontroli przeprowadzania kontroli dorywczych ustala instrukcja Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, wydana w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów;

- 2) powiadamianie przez wszystkie organa kontroli delegatur Najwyższej Izby Kontroli o rozpoczęciu kontroli w terenie;

- 3) udział we wspólnych kontrolach:

- a) inicjowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli i przeprowadzanych pod kierownictwem przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli w zespołach złożonych z przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli i kontroli wewnętrznej, lub Najwyższej Izby Kontroli, kontroli wewnętrznej i kontroli społecznej rad narodowych;

- b) inicjowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli i przeprowadzanych w zespołach, złożonych z przedstawicieli kontroli wewnętrznej i kontroli społecznej rad narodowych, lub kontroli wewnętrznej różnych resortów względnie kontroli wewnętrznej i kontroli finansowej banków państwowych;

- 4) zawiadamianie Najwyższej Izby Kontroli względnie jej delegatur o zjazdach i konferencjach, organizowanych przez kontrolę wewnętrzną, oraz przysyłanie odpisów protokółów z tych obrad;

- 5) udział we wspólnych naradach i konferencjach organów kontroli wewnętrznej, finansowej banków państwowych i społecznej rad narodowych pod kierownictwem Najwyższej Izby Kontroli.

§ 44. Departament Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego porozumiewa się z Ministerstwem Skarbu oraz właściwymi państwowymi bankami w celu koordynacji kontroli i wykorzystuje materiał, uzyskany przez te instytucje w związku z przeprowadzoną przez nie kontrolą finansową przedsiębiorstw.

Wyniki kontroli, związanych z wykonywaniem budżetu, Departament Kontroli przesyła do wiadomości Komisji Oszczędnościowej w Ministerstwie Skarbu.

§ 45. Organa kontroli wewnętrznej obowiązane są na żądanie Najwyższej Izby Kontroli i jej delegatur dostarczać im wszelkich materiałów z dokonywanych czynności kontrolnych bez specjalnego upoważnienia Departamentu Kontroli.

Organa kontroli wewnętrznej obowiązane są na żądanie władz powołanych do ścigania przestępstw (jak: władze sądowe, delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym, Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego) dostarczać im bez specjalnego upoważnienia Departamentu Kontroli wszelkich materiałów dotyczących przestępstw w tych wypadkach, kiedy wymienione władze prowadzą dochodzenie w sprawach, wykrytych w związku z dokonywaną kontrolą.

O wykonaniu żądania organa kontroli wewnętrznej zawiadamiają niezwłocznie Departament Kontroli.

Rozdział VIII.

Współpraca z kontrolą społeczną.

§ 46. Kontrola wewnętrzna współpracuje z radami narodowymi przez udział przedstawicieli rady narodowej w kontroli, przeprowadzonej na jej wniosek, a także w kontroli, przeprowadzonej z inicjatywy kontroli wewnętrznej, jeżeli rada uzna swój udział w tej kontroli za potrzebny. Dla umożliwienia radzie narodowej powzięcia decyzji co do udziału w komisyjnej kontroli inspektorzy kontroli wewnętrznej są obowiązani zawiadamiać właściwą radę o rozpoczęciu kontroli. Nie dotyczy to kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw, przeprowadzanych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej.

Organa kontroli wewnętrznej doręczają radzie narodowej odpisy protokółów z kontroli, przeprowadzonych przy współudziale przedstawicieli rady narodowej, na obszarze właściwości terytorialnej rady narodowej.

Poza tym organa kontroli wewnętrznej powiadamiają prezydium rad narodowych o usunięciu uchybień, stwierdzonych w wyniku kontroli, przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli rady narodowej lub na jej wniosek.

Rozdział IX.

Fowolowanie, odwoływanie i przenoszenie pracowników organów kontroli.

§ 47. Dyrektora Departamentu Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego oraz jego zastępców powołuje i odwołuje Minister Handlu Wewnętrznego z zachowaniem kompetencji Komisji Kwalifikacyjnej przy Radzie Państwa.

Wszystkich naczelników wydziałów, kierowników referatów, dyrektorów biur, głównych inspektorów kontroli, inspektorów kontroli i im równorzędnych powołuje, odwołuje i przenosi Minister Handlu Wewnętrznego.

Wnioski Dyrektora Departamentu w sprawach dotyczących powoływania, odwoływania i przenoszenia inspektorów kontroli, wymienionych w ust. 2, winny być uzgodnione z Dyrektorem Departamentu Kadr i Komisją Kwalifikacyjną przy Radzie Państwa.

§ 48. Inspektorzy kontroli — niezależnie od funkcji jakie sprawują we wszystkich organach kontroli — nie mogą równoległe z obowiązkami kontrolnymi i w ciągu 2 lat po ustaniu stosunku służbowego z organem kontrolnym zajmować jakiegokolwiek stanowiska administracyjnego w jednostkach, które podlegały ich kontroli.

Inspektorom kontroli nie można również powierzać żadnych funkcji administracyjnych w jednostkach, w skład których wchodzi.

O odchyleniach od powyższych zasad decyduje Komisja Kwalifikacyjna przy Radzie Państwa, do której należą w tych sprawach kierować odpowiednio uzasadnione wnioski za pośrednictwem Departamentu Kontroli Ministerstwa Handlu Wewnętrznego.

§ 49. Decyzje Komisji Kwalifikacyjnej, o których mowa w niniejszym rozdziale, nie naruszają ustawowych kompetencji Prezesa Rady Ministrów co do wyrażania zgody na mianowanie i awansowanie urzędników zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 11, poz. 72).

Rozdział X.

Postanowienia końcowe.

§ 50. Zarządzenie niniejsze uchyla w stosunku do urzędów, instytucji i przedsiębiorstw, podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego, moc obowiązującą zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 czerwca 1948 r., wydanego w porozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli przy Radzie Państwa, w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, urzędach, instytucjach oraz przedsiębiorstwach podległych

Ministrowi Przemysłu i Handlu — (Dz. Urz. M. P. i H. Nr 13, poz. 182).

§ 51. Upoważnia się Ministra Handlu Wewnętrznego do wydania w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli szczegółowej instrukcji, dotyczącej trybu i zasad prowadzenia kontroli przez organa kontroli wewnętrznej, podległe Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

§ 52. Do czasu wydania zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego w sprawie instrukcji o wykonywaniu kontroli przez organa kontroli wewnętrznej resortu Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, do spraw nie uregulowanych niniejszym zarządzeniem obowiązują przepisy zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1948 r. w sprawie instrukcji o wykonywaniu kontroli przez organa kontroli wewnętrznej Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 53. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW   **Józef Cyrankiewicz**

PREZES NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Fr. Józwiak Witold

MINISTER HANDLU WEWNĘTRZNEGO   **T. Dietrich**